

SKLOP 2 – Sistem in struktura

Korak 1: imenovanje zaščitnika varnega športnega okolja in informiranje članov o njegovem obstoju

Zaščitnik varnega športnega okolja (v nadaljevanju zaščitnik) – opis vloge

Kaj je?

Zaščitnik v športnem društvu je lahko dostopna kontaktna točka, kjer lahko športniki, njihovi starši/družine, trenerji, člani upravnega odbora, zaposleni ali drugi deležniki poiščejo pomoč, izrazijo sum ali vložijo pritožbo glede medosebnega nasilja.

Zakaj?

Pomembno je, da v športnih društvih obstaja kultura odprtosti, kjer se vsakdo počuti varnega, da lahko prijavi nepravilnosti. Imenovanje zaščitnika jasno pokaže, na koga se lahko obrnejo s prijavo, ter zagotavlja jasno in pravočasno ukrepanje pri incidentih.

Naloge zaščitnika

Zaščitnik posluša vprašanja ali zgodbo prijavitelja in ga po potrebi usmeri ali svetuje o možnih nadaljnjih korakih, ne da bi se poglobljal v vsebino ali preverjal resničnost. Prav tako oblikuje nasvete glede preventivnih aktivnosti znotraj kluba in pomaga članom uprave, da te pobude sprejmejo.

- **Kontaktna točka in prvi sprejem prijave**

Zaščitnik posluša zgodbo prijavitelja, ne da bi prevzel vlogo odzivalca. Kaže dovolj empatije, prijavitelju da občutek, da je poslušan, in ne dvomi v zgodbo. Vsak v klubu mora vedeti, kdo je zaščitnik, kako ga doseči in s katerimi vprašanji ali sporočili se lahko obrne nanj.

- **Koordinacija protokola nadaljnjih ukrepov in napotitev**

Zaščitnik resno obravnava vsako vprašanje ali prijavo. Začne protokol ukrepanja po prijavi in zagotovi, da se postopek izvaja. Ustvari si sliko situacije, oceni resnost in prijavitelju poda informacije, nasvete ali napotitve. V primeru suma ali znakov hudega medosebnega nasilja naloga zaščitnika ni, da nudi pomoč ali vodi preiskavo, ampak da napoti na strokovnjake. V najhujših primerih zaščitnik takoj napoti na medicinske službe, policijo, pravosodje itd.

▪ Preventiva in podpora upravi društva

V sodelovanju z upravnim odborom društva bo zaščitnik poskrbel, da bo njegova vloga dobro znana in spodbujal ozaveščanje o veljavnih smernicah ravnanja. Zaščitnik je obveščen in zagotavlja informacije ter nasvete članom upravnega odbora o medosebnem nasilju.

Opredelitev vloge: kaj zaščitnik ni

- odzivalec: ne vodi postopkov pomoči in nima dolžnosti poklicne molčečnosti i
- preiskovalec: ne sme iskati dejstev
- novinar: ne sme obveščati radovednih
- član upravnega odbora: nima pravice odločanja, ima le svetovalno vlogo

Ključne zahteve

Zaščitnik varnega športnega okolja:

- po možnosti ni predsednik ali (če je le mogoče) ni član upravnega odbora ali pa vsaj ne oseba z izrazitim vplivom, zaradi česar objektivna presoja s strani drugih ne bi bila mogoča. Če je imenovan kot član upravnega odbora, mora delovati neodvisno in biti transparenten glede morebitnih konfliktov interesov;
- je imenovan s strani upravnega odbora kluba preko jasnega mandata;
- se lahko v primeru resnega incidenta opre na notranje posvetovanje (znotraj upravnega odbora) ter na druge strokovnjake;
- lahko na zahtevo predloži izpis iz kazenske evidence (odvisno od zakonodaje);
- ne izvaja raziskav in sam ne ugotavlja resnice;
- deluje na podlagi vzpostavljenega protokola nadaljnega ukrepanja, internih postopkov, pravilnikov in statuta športnega društva;
- zna delovati diskretno in neodvisno;
- ima podporo in usposabljanje s strani strokovne organizacije.

Kaj mora zaščitnik vedeti in znati?

Zaščitnik varnega športnega okolja:

- ima osnovno znanje o fizičnem, psihičnem in spolnem medosebnem nasilju (še posebej v športu);
- zna oceniti resnost incidenta;
- ima jasno znanje o svoji vlogi;
- Je prepoznaven kot zaščitnik za vse v klubu;
- zna obravnavati incident na podlagi protokola, ki ga je pripravilo športno društvo;
- zna vzpostaviti dialog z vsemi vpletenimi stranmi;
- ve, kam se obrniti za pritožbo ali pomoč;
- zna urediti prijavo in ustvariti ustrezno dokumentacijo;
- zna svetovati upravnemu odboru in podajati predloge.

Obveščanje o obstoju zaščitnika v športnem društvu

Predstavitev zaščitnika - vzorec besedila

Moje ime je (ime zaščitnika). Sem zaščitnik varnega športnega okolja v (ime športnega društva). Kot športnik, starš/družinski član, trener, prostovoljec, zaposleni ali katerikoli drug član našega društva se lahko obrnete name z vprašanjem, skrbjo, sumom ali pritožbo glede kakršnegakoli nasilja in zlorabe.

- Se soočate s težko situacijo, kot je psihično, fizično, spolno nasilje, ustrahovanje, zanemarjanje ali drugo nezaželeno vedenje?
- Opazite med športnimi aktivnostmi, da se dogajajo takšna nesprejemljiva vedenja/nepripravilnosti?

Če je vaš odgovor da, me lahko kontaktirate preko elektronske pošte na (e-poštni naslov) ali me pokličete na (telefonska številka). V (dnevi) sem v društvu prisoten in sem na voljo tudi za osebni pogovor.

Tu sem, da vam pomagam, prisluhnem vašim vprašanjem ali skrbem, situacijo obravnavam z največjo diskretnostjo in vam svetujem o možnih naslednjih korakih ali napotitvah.

Ime in podpis:

Nasveti za vašo komunikacijo kot odgovorna oseba za zaščito

Kot odgovorna oseba za zaščito (SO) je pomembno, da se članom svojega športnega kluba predstavite na različne načine in ob različnih priložnostih. Ne predpostavljajte, da vas bodo prijavitelji našli prek seznama e-poštnih naslovov ali zgolj zato, ker je vaše ime navedeno na spletni strani. Spodaj je navedenih nekaj nasvetov, ki vam bodo pomagali zagotoviti, da boste lahko dostopni in pristopni.

- Osebno se predstavite članom kluba. Obiščite treninge. Na začetku sezone organizirajte spletno/osebno srečanje s trenerji oziroma vodstvom ekip ter po potrebi to ponovite med športnim letom. Na primer, lahko na kratko predstavite svojo vlogo ob koncu sestanka trenerjev, na seji upravnega odbora ali na informativnem srečanju za člane, starše itd. Znani obraz že bistveno olajša prijavo.
- Poskrbite, da trenerji in administratorji vedo, kdo ste in kaj obsega vaša vloga SO. Preverite, ali lahko v svoje predstavitve, brošure ali druge materiale za športnike, starše itd. vključijo tudi vaše kontaktne podatke.
- Če imate na spletni strani kluba namensko stran za prijave, jo naredite čim bolj osebno (glejte zgornji primer besedila). K kontaktnim podatkom dodajte fotografijo in zagotovite, da ste dosegljivi na različne načine (telefon, e-pošta, kontaktni obrazec, WhatsApp itd.). Vsak ima svoj način vzpostavljanja stika (pisanje, klicanje itd.).

- Zagotovite, da ste v vsakem primeru dosegljivi po telefonu. Ljudem se pogosto ne ljubi zapisovati celotnega primera v e-pošti ali kontaktnem obrazcu. Ne pozabite, da gre pogosto za temo, ki povzroča nelagodje.
- Razmislite o dobrem sporočilu na odzivniku, ki vzbuja zaupanje in jasno pojasni, kdaj boste vrnil klic (npr. če ste dosegljivi le ob določenih urah).
- Naj bo vaš e-poštni naslov čim bolj oseben, npr. SO_Martin@sportsclub.com. Ali raje uporabljate splošni naslov, kot je report@sportsclub.com. V tem primeru jasno sporočite, da ste vi edina oseba, ki bere sporočila prijaviteljev.
- Ponovite: ena objava na družbenih omrežjih ali eno e-sporočilo vas ne bo predstavilo vsem v klubu. O svoji vlogi SO komunicirajte redno skozi vse leto in uporabljajte različne kanale.